

Asia: VN/5904/2019

Luonnos Suomen arktisen politiikan strategiaksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Arktisen politiikan strategia

Lausunto

Oulun kaupunki

Yleisiä huomioita

Kokonaisuutena asiakirja selkeä ja hyvin jäsentynyt, tunnistaen keskeiset arktisen työn tavoitteet ja painopisteet. Suomen Arktisen politiikan strategiaan valitut painopistealueet vastaavat hyvin Oulun kaupunginhallituksen vahvistamiin painopistealueisiin arktisessa yhteistyössä: 1) Alueen kasvu, kilpailukyky ja houkuttelevuus, 2) Infrastrukturi ja logistiikka, 3) Älykäs arktinen, 4) Verkostot, vaikuttaminen ja näkyvyys.

Strategiaan nostetuilla kaikilla painopistealueilla on vahva yhteys kuntien, ja erityisesti yliopistokaupunkien tehtäviin, osaamiseen ja resursseihin. Strategian toimeenpano tulee nähdä vahvasti kansallisten ja kansainvälisten kumppanuuksien ja verkostojen kautta tapahtuvaksi, mikä johdannossa sivulla 5 hyvin huomioidaan. Toimiva, hallinnon tasot ja rajat ylittävä kumppanuus hyödyttää kaikkia osapuolia sekä mahdollistaa tilannekuvan ajantasaisuuden ja oikea-aikaisen reagoinnin. Kumppanuus edellyttää jatkuvaa vuoropuhelua ja tiedonvaihtoa. Kumppanuudessa tulee huomioiden myös alue- ja paikallishallinnon toimijat.

Suomen arktisen alueen rajaus – arktisen alueen erityiskysymykset eivät rajoitu maantieteellisesti vain Lappiin

Strategiassa todetaan, että arktisten intressien ja osaamisen osalta koko Suomi on arktinen maa, mutta Suomen arktisesta alueesta maantieteellisesti puhuttaessa arktinen alue rajataan Lappiin. Maantieteellisestä näkökulmasta on kuitenkin todettava, että verrattuna Suomen muihin osiin, pohjoiset ja itäiset harvaan asutut maakunnat voidaan toimintaympäristöltään rinnastaa Lappiin.

Harva asutus, pitkät etäisyydet ja pohjoisesta sijainnista johtuvat luonnon olosuhteet vaikuttavat kiistämättömästi ja merkittävästi pohjoisten alueiden taloudelliseen, sosiaaliseen, kulttuuriseen kuin infrastruktuurinkin kehitykseen Lappia laajemmalla alueella, Oulun kaupunkiseutu mukaan lukien.

Oulu on yksi Suomen suurista kaupungeista, viidenneksi suurin. Samanaikaisesti olemme yksi suurimmista kaupungeista pohjoisimmassa Euroopassa ja Barentsin alueella. Oulun maantieteellinen sijainti osana pohjoista ja arktista aluetta todentuu esimerkiksi Oulun kaupungin sekä muiden toimijoiden, esim. Oulun yliopisto, Oulun kauppakamari ja Pohjois-Pohjanmaan liitto, strategisissa valinnoissa, missä pohjoisuus ja arktisuus on selkeästi esillä.

Pohjoisuus ja arktisuus todentuu myös osana kansainvälistä yhteistyötämme. Vuorovaikutus ja yhteistyö on aktiivista ja lähes jokapäiväistä mm. Ruotsin, Norjan ja Venäjän pohjoisimpiin osiin ja edelleen mm. Islantiin, Grönlantiin, Alaskaan ja Kanadan pohjoisiin osiin. Oulun kaupunki on yksi perustajajäsenistä Arctic Mayors Forum – verkostossa, joka koostuu arktisella alueella sijaitsevista kaupungeista Arktisen neuvoston jäsenmaista ja jonka pitkän aikavälin tavoitteena on hakeutua Arktisen Neuvoston tarkkailijajäseneksi. Vaikuttamistyössään Oulun kaupunki yhteistyöverkostoineen viestii aktiivisesti myös EU:n Arktisen politiikan vahvistamisen puolesta. Oululaisille toimijoille on kertynyt pohjoisuuteen ja arktisuuteen liittyvää erityisosaamista vuosikymmenten ajan.

Itä- ja Pohjois-Suomen harvaan asuttujen alueiden erityispiirteiden tunnustamisella myös Suomen Arktisessa strategiassa on kytkös myös Suomen EU -rahoituksen volyyymiin tulevaisuudessa. Suomi on EU:n nettomaksaja, joka saa jäsenmaksustaan osan takaisin erilaisina rahoitusinstrumentteina. On tärkeää, että hyödynnämme instrumentit täysimääräisesti. Itä- ja Pohjois-Suomen harvaan asutukseen perustuva erityisasema on tunnustettu vuoden 1994 liittymissopimuksessa. Erityisasema konkretisoituu Suomen EU- rahoituksen saannossa rakennerahastojen osalta.

Jos Suomi itse ei tunnusta Itä- ja Pohjois-Suomen harvaan asutukseen perustuvaa erityisasetamaa kansallisessa viitekehyksessä, ei EU:lla ole mitään syytä sitä tunnustaa. Vaarana on, että erityisasemaan perustuva rahoitus jää Suomeen tulevaisuudessa saamatta. Näin ollen on koko Suomen etu, että Itä- ja Pohjois-Suomen harvaan asuttujen alueiden erityispiirteet todetaan kaikissa keskeisissä alueelliseen kehitykseen liittyvissä kansallisissa strategialinjauksissa, mukaan lukien Arktinen strategia.

Harvaan asutut alueet on huomioitu asiakirjassa kappaleessa, joka koskee turvallisuuskysymyksiä. Edelliset perustelut huomioiden Suomen Arktisen strategian tulee kuitenkin tunnistaa Lappia laajemmin pohjoisten harvaan asuttujen alueiden maantieteelliset erityispiirteet ja haasteet strategiaan valittujen painopisteiden ja niitä toteuttavien toimien ja resurssien osalta.

EU:n rahoitusvälineet ovat keskeisiä Suomen arktisen strategian tavoitteiden toimeenpanemiseksi alueilla

Strategialuonnoksessa s. 10 todetaan, että EU -rahoituksella on tärkeä merkitys EU:n arktisen roolin vahvistamisen ja arktisen yhteistyön edistämisen kannalta. EU -rahoituksen ja muiden rahoitusinstrumenttien rooliin palataan toistuvasti painopistealueiden kuvauksissa. Asiakirjassa todetaan myös arktisen työn rahoituksen sirpaleisuus.

Ehdotamme, että Arktisen strategian toimeenpanon rahoitusmahdollisuudet ja haasteet kansallisesti ja EU -tasolla kootaan asiakirjaan omaksi kappaleekseen.

Oulun kaupunkiseudun näkökulmasta voidaan todeta, että EU -rahoituksella, mm. alueellisilla rakennerahasto-ohjelmilla, rajat ylittävän yhteistyön rahoituksella, Horizon -rahoituksella sekä tulevan elpymisvälineen tarjoamilla rahoitus- ja investointimahdollisuuksilla on keskeinen rooli myös Suomen Arktisen politiikan tavoitteiden toimeenpanossa alueellisesti.

Oulussa on toteutettu rakennerahastoilla mm. innovaatioekosysteemihankkeita, jotka vahvistavat merkittävästä koko Suomen kansainvälistä kilpailukykyä tukevaa arktista osaamista ja yritystoimintaa. Uusia ratkaisuja on kehitetty esim. digitaalisen terveyden, etäopetuksen, ilmastoviisaan infrastruktuurin, kestävien liikenneratkaisujen ja logistiikkaketjujen, cleantechin sekä kierto- ja biotalouden sektoreilla.

Pohjoisen alueen Interreg North-ohjelmassa Oulun kaupunki, BusinessOulu ja Oulun yliopisto on aktiivisimpien toimijoiden joukossa. Hankkeita toteutetaan yhteistyössä vastaavien toimijoiden kanssa Pohjois-Ruotsista ja Pohjois-Norjasta. Yhteistyössä pureudutaan moniin osa-alueisiin, jotka tunnustetaan tärkeiksi myös Suomen arktisen strategian tavoitteissa ja toimissa. Esimerkiksi BusinessOulu on tehnyt pitkäjänteistä työtä pk- yritysten viennin ja kansainvälistymisen tukemiseksi ja arktisten liiketoimintamahdollisuuksien esiin nostamiseksi myös rajat ylittävässä yhteistyössä.

Huomioita painopistealueisiin:

Painopistealue 2.1: Asukkaat, hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvointitalous on kunnan toiminnan arkipäivää – huomio pohjoisimpien alueiden asukkaiden kokonaistilanteeseen

Tilannekuvassa todetun maantieteellisen rajauksen osalta esitetään laajempaa tarkastelua edellisessä kappaleessa esitettyjen perusteluiden mukaisesti.

Osio tunnistaa hyvin pohjoisimpien alueiden sosioekonomiset haasteet. Hyvinvointitalous on kunnan arkipäivää ja koskettaa koko väestöä. Hyvinvointitalouden näkökulma sisältää erityisiä kysymyksiä ja haasteita pohjoisimmilla alueilla. Hyvinvointitalouden elementit ovat yhteisen työn ja vaikuttamisen keskiössä myös kansainvälisessä, arktisen alueen kaupunkien ja kuntien Arctic Mayors Forum - yhteistyöverkostossa.

Osio huomioi hyvin työpaikkojen, työllisyyden ja koulutuksen merkityksen alueen elinvoimaisuuden varmistamisessa.

Nuorten, myös pohjoisimmilla, syrjäisimmillä alueilla asuvien kantaväestön nuorten, roolia toimijoina ja tulevaisuuden tekijöinä tulisi paremmin huomioida sekä hakea yhteistyössä keinoja tukea heidän hyvinvointiaan ja osallistumisen mahdollisuuksia alueen kehittämisessä ja päätöksenteossa.

Osion strategiset toimenpiteet toteutuvat valtaosiltaan vain, mikäli mm. kunnat sitoutuvat toimiin ja pystyvät ohjaamaan toimiin resursseja. Tämä ei kuitenkaan nouse esiin asiakirjassa.

Painopistealueen tavoitetilan ja toimenpiteiden osalta tulee tunnistaa tarve vahvaan kumppanuuteen pohjoisimpien alueiden kuntien, aluehallintojen sekä paikallisyhteisöjen kanssa.

Painopistealue 3.1: Osaaminen, elinkeinot

Osio jää kokonaisuudessaan ylätasolle, eikä asiakirjasta käy ilmi, miten käsitellyt toimet konkretisoituvat pohjoisessa. Strategialuonnoksessa mainitaan kestävä matkailu, digitaaliset ratkaisut, cleantech sekä metsä- ja biotalous Suomen osaamisalueina, joista voisi syntyä vientiä ja

työpaikkoja. Asiakirjassa luvataan tukea arktisen alueen talouden kestävästä kasvusta sekä ratkaisukeskeisyyttä. Myös matkailu ja porotalous huomioidaan. Matkailu ja siihen liittyvät palvelut ovatkin pahiten kärsineet koronan vaikutuksista. Matkailun sektorilla pohjoisessa korostuu luonto. Koronavuosi on osoittanut, että pohjoisilla alueilla kasvun potentiaalia on mm. ekomatkailun osa-alueella.

Sen sijaan pohjoisen Suomen talouden keskeiset, perinteiset toimialat, kuten metsä-, metalli-, energia-, ICT- ja kaivosteollisuus, jäävät vähälle huomiolle. Samoin huomiotta jää kasvupotentiaalia omaavat uudet teolliset sektorit, kuten esimerkiksi akkuteollisuus, datatalous sekä fossiilivapaa teräs.

Pohjoisten ja arktisten alueiden kilpailukykyä tulee vahvistaa huippuluokan osaamisalueilla sekä yrityksissä että oppi- ja tutkimuslaitoksissa. On tärkeää myös aloittaa toimenpiteet ulkomaalaisten osaajien saamiseksi Suomeen ja myös arktisille alueille, varmistaen kysynnän ja tarjonnan kohtaanto, kuten asiakirjassa todetaan. Työperäistä maahanmuuttoa tulee tukea ja tehdä järjestelmää joustavammaksi.

Oulun alueella erityisesti digitalisaation tuomat mahdollisuudet eri teollisuuden aloilla tuovat uusia liiketoimintamahdollisuuksia alueemme yrityksille myös arktisessa viitekehityksessä. Älykkäät ja kestävät teolliset ratkaisut ovat tki- toiminnan keskeisiä prioriteetteja. Myös datatalous muodostaa merkittävän liiketoiminta-alueen yrityksille. Globaalin liiketoiminnan näkökulmasta uudet tietoliikennekaapelit Euroopan ja Aasian välillä ovat merkittävä pala tätä kokonaisuutta. Kehitysvaiheessa olevalla Koillisväylän kaapeliyhteydellä on valtava positiivinen vaikutus arktisen alueen kehitykseen ja se tulee näkyä tärkeänä tavoitteena Arktisessa strategiassa.

Myös yrityksiä vahvistavien innovaatioekosysteemien välistä yhteistyötä tulee edistää maiden välillä (Suomi, Ruotsi ja Norja). Asiakirjassa on ansiokkaasti tunnistettu verkostojen, klustereiden sekä ekosysteemien keskeinen rooli arvonalisän nostamiseksi.

Oulun kaupunki, BusinessOulu ja Oulun yliopisto yhdessä Arctic 5 -yliopistoverkoston ja pohjoisimpien yliopistokaupunkiseutujen kanssa toteutti Joint Innovation Task Force -selvityksen rajat ylittävistä innovaatioyhteistyöstä vuonna 2019. Selvitys osoitti, että rajat ylittävän innovaatioyhteistyön systemaattinen kehittäminen tukisi arvonalisän noston tavoitetta, ja että vahvin potentiaali uudelle innovaatiolle löytyy tieteenalojen sekä teollisuuden alojen rajapinnoista. Pohjoisimmilla alueilla on myös korkeatasoisia testausympäristöjä, joiden kiinteämmällä yhteisöllä voidaan palvella paremmin koko arktisen alueen innovaatioimijoita.

Yrityksiä tulee tukea ja edistää uusien, eri osaamisalueita yhdistävien innovatiivisten tuotekonseptien ja liiketoimintamallien syntymistä, yhdessä mm. ruotsalaisten ja norjalaisten yritysten kanssa. Tarvitaan myös kannustimia yritysten yhteisiin vientiponnisteluihin kansainvälisille, pohjoisen ja arktisen ulkopuolisille markkina-alueille. Suomen näkökulmasta pohjoiset alueet Ruotsissa ja Norjassa on myös mielenkiintoinen markkina-alue. BusinessOulu kartoittaa ja viestii säännöllisesti Pohjois-Ruotsin ja -Norjan tarjousmahdollisuuksista yrityksille. Esimerkiksi maaliskuussa 2021 Norjan ja Ruotsin arktisen alueen rakennusprojektit olivat arvoltaan 260 miljoonaa €. Ennustetaan, että seuraavan 5-6 vuoden aikajaksolla Ruotsin ja Norjan pohjoisosissa olisi tarjolla jopa 8000-9000 teollista työpaikkaa. Työvoiman saatavuuden osalta nähdään ongelmia jo nykytilanteessa. Uutta työvoimaa ja työvoiman liikkuvuutta tarvitaan.

Oulun kokemuksiin pohjautuen strategiaan toimenpiteisiin ehdotetaan lisättäväksi arktisten elinkeinojen kannalta keskeisten innovaatioekosysteemien vahvistaminen ja rajat ylittävää osaamista yhdistävän yhteistyön tukeminen.

Painopistealue 3.2 Osaaminen, huippuluokan tutkimus

Monitieteinen Oulun yliopisto on arktisen tutkimuksen ytimessä

Suomalaisen, arktisuuteen liittyvän huippuluokan tutkimuksen osalta Arktisen strategian tulisi tunnistaa selkeämmin Oulun yliopiston keskeinen, koko Suomea palveleva erityisrooli. Oulun yliopisto on kansainvälinen tiedeyliopisto, joka tunnistaa arktisuuden ja pohjoisuuden painopisteenä ja jonka lukuisilla tieteenaloilla tutkitaan pohjoisia ja arktisia kysymyksiä. Oulun yliopiston tutkimus tukee arktista agendaa kansallisesti ja kansainvälisesti monialaisella asiantuntijuudellaan. Arktista tutkimusta ja yhteistyöverkostoja Oulun yliopistossa koordinoi Thule-instituutti.

Oulun yliopiston pohjoisuuteen ja arktisuuteen linkittyviä osaamisaloja ovat mm. tietoliikenne, kestävä kaivostoiminta ja tuotantoteknologiat, ääriolosuhteisiin soveltuvat teknologiat, arktinen logistiikka ja etäisyyskiä voittava teknologia, ilmakehän kemia, arktisen ympäristön muutos, terveys pohjoisissa elinympäristöissä sekä saamen kielten ja kulttuurin tutkimus. Arktisen tutkimuksen asema Oulun yliopistossa vahvistuu entisestään Suomen Akatemian profilaatorahoituksen saaneen Arctic Interactions (Arcl) -tutkimusohjelman kautta. Oulun yliopiston arktinen tutkimus nojaa vahvoihin kumppanuuksiin muiden arktisiin kysymyksiin keskittyvien yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa kansallisesti ja kansainvälisesti. Oulun yliopisto on mm. UArctic -verkoston perustajajäsen. Thule -instituutin professori Kirsi Latola toimii UArcticin varapuheenjohtajana. Oulun yliopisto osallistuu menestyksekkäästi myös EU:n Horisontti 2020 -puiteohjelmasta rahoitetuissa yhteistyöhankkeissa, kuten EU-Polarnet, INTERACT ja Nunataryk.

Giellagas-instituutilla on valtakunnallinen vastuu saamen kielen ja saamelaisen kulttuurin koulutuksesta ja tutkimuksesta Suomessa. Instituutissa tutkitaan myös saamelaista historiaa ja yhteiskuntaa.

Oulun yliopiston Sodankylän geofysiikan observatorio toteuttaa monipuolista pitkäaikaista havaintotoimintaa ja tutkimusta pohjoisessa. Sen tutkimuksen kohteina ovat mm. maan magneettikenttä ja ilmakehän ionosfääri, kosminen säteily sekä inversio-ongelmat ja niihin liittyen tutkamenetelmien kehitys ja mittausteoria. Myös Oulangalla on pohjoisiin erityiskysymyksiin keskittyvä tutkimusasema.

Koulutuksen näkökulmaa asiakirjassa ei juuri käsitellä. Tutkimuksen rinnalla monipuolinen ja tasokas koulutustarjonta ja mahdollisuudet ovat kuitenkin yksi merkittävimmistä elinvoimaisuus- ja houkuttelevuustekijöistä pohjoisilla alueilla.

Kpl:n 3.2 strategiaan toimiin tulisi lisätä toimenpiteeksi Arktisen koulutuksen ja tutkimuksen alueellisen toiminnan tukeminen kansallisesti ja kansainvälisesti esim. UArctic ja Arctic 5 -verkostoissa

Painopiste 4: Infrastrukturi ja logistiikka

Saavutettavuus ja rajat ylittävät yhteydet maitse, meritse ja lentoteitse ovat elinvoiman keskiössä Arktisella alueella – Oululla on keskeinen asema multimodaalisena kaupunkisilmukohtana

Painopiste 4 käsittelee hyvin ja kattavasti arktisen alueen infrastruktuuriin ja logistiikkaan liittyviä kysymyksiä. EU:n TEN-T -ydinverkkojen osalta North Sea Baltic ja Scandinavian -Mediterranean

ydinverkkokäytävien laajennus pohjoiseen sekä ydinverkkokäytävien yhdistyminen Haaparanta-Tornion rajalla on arktisen alueen kokonaiskehityksen kannalta ensiarvoisen tärkeää.

TEN-T ydinverkkokäytävän laajennus Perämerenkaarelle nostaa merkittävästi myös pohjoisen suurimman kaupungin Oulun asemaa multimodaalisena solmupisteenä. Oulu on Pohjois-Suomen tavara- ja matkustajalogistiikan keskus kaikkien liikennemuotojen osalta eli päärata, satama, lentokenttä ja valtatiet 4, 8, 20 ja 22. Yhteydet Pohjois-Ruotsiin ja Pohjois-Norjaan kulkevat Oulun kaupunkiseudun kautta. Pääradan parantaminen ja uudet kaksoisraiteet lisäävät myös Suomen ja Ruotsin välisten maaliikenneyhteyksien käytettävyyttä ja toimivuutta.

Suomen kaikista luonnonvaroihin perustuvista uusista investoinneista 70 % keskittyy Pohjois-Suomeen. Investointien kokonaisarvo on noin 14 miljardia euroa. Näistä merkittävimmät investoinnit ovat Oulun StoraEnson kartonkitehdas-, Kemin Metsä Fibren biotuotetehdas, Kemijärven Boreal Biorefin biosellutehdas-, Paltamon KaiCell Fibersin biotuotetehdas ja sekä Raahen SSAB:n hiilivapaa teräksen tuotanto. Myös Pohjois-Ruotsiin on kohdistunut merkittäviä teollisia investointeja. Nämä edellyttävät investointeja pääradalle, satamiin ja pohjoisen tieverkon kaikille tasoille sekä kansainvälisiin logistisiin yhteyksiin, mukaan lukien suorat kansainväliset lennot pohjoisessa.

Raideliikenne tulee nostaa omaksi kohdakseen Suomen arktisen politiikan strategiaan ja korostaa pääradan merkitystä tavara- ja henkilökuljetuksissa sekä osana kansainvälistä liikenneinfrastruktuuria. On tärkeää, että Tornio-Laurilan radan sähköistys toteutetaan hallitusohjelman linjausten mukaisesti.

Oulun kaupunki esittää seuraavat toimet huomioitavaksi osana strategisia toimenpiteitä:

Arktisen alueen saavutettavuus sekä EU:lle kriittisten raaka-aineiden saanti varmistetaan laajentamalla EU TEN-T ydinverkko kattamaan myös Pohjois-Suomen suurimman multimodaalikeskuksen Oulun.

Suomen arktisessa strategiassa tulee nostaa esille Oulun asemaa multimodaalisena solmupisteenä ja huomioida toimissa seuraavat TEN-T uudistukseen liittyvät esitykset:

- Oulun satama on asetettava TEN-T ydinverkon satamaksi
- Oulun lentokenttä Suomen toiseksi suurimpana lentokenttänä on asetettava kansainväliseksi TEN-T lentokentäksi ja
- Oulu on asetettava TEN-T ydinverkon kaupunkisolmuksi (Urban nodeksi).

Lentoliikenne:

Elinkeinoelämä ja Suomen kasvu edellyttää suoria lentoja arktisella alueella. Oulun lentokentän kehittämisedellytykset tulee turvata ja se on Suomen toiseksi suurimpana lentokenttänä asetettava kansainväliseksi TEN-T lentokentäksi.

Lentoliikenteen osalta on korostettava myös maiden välistä pohjoista poikkiliikennettä itä-länsi suunnassa. Tämä tehostaa maiden välisen yhteistyön edellytyksiä kaikkien kolmen maan (Suomi, Ruotsi ja Norja) välillä arktisessa viitekehityksessä. Tämän liikenteen puute hankaloittaa erityisesti yhteistyötä Norjan pohjoisimman alueen kanssa.

Merenkulku:

Elinkeinoelämän kannalta tärkeä Oulun satama tulee asettaa TEN-T ydinverkon satamaksi. Oulun Satamalla on mittava investointisuunnitelma seuraaviksi vuosiksi. Tätä tukevat jo saatu CEF-rahoitus, uuden 12,5 metrin väylän avautuminen vuoden 2021 aikana sekä sataman suurimpien asiakkaiden mittavat investoinnit uusiin tuotantolaitoksiin sekä -tekniikkaan. Oulun sataman kautta kulkevan tavaramäärän ennustetaan kaksinkertaistuvan vuoteen 2025 mennessä ja lähes kolminkertaistuvan vuoteen 2027 mennessä.

Yhdistettyjen kuljetusten terminaalit on Oulussa valmiina, mutta valitettavasti vajaalla käytöllä pääradan pohjoisen osan puutteellisen välityskyvyn vuoksi. Yhdistetyillä kuljetuksilla on merkittävä vaikutus päästötavoitteiden saavuttamiseen.

Viestintäverkot

Asukkaiden ja elinkeinoelämän yhteydessä kirjoitetaan toimivasta teknisestä infrasta ja digitaalisuudesta. Riittävän tasoinen laajakaistayhteys puuttuu kuitenkin osasta Pohjois- ja Itä-Suomea. Etäopetuksen, matkailun, terveys-, sosiaali- ja muiden hyvinvointipalveluiden ehdoton edellytys on toimivat laajakaistayhteydet. Suomen pitäisi asettaa tavoitteeksi arktisessa strategiassa Norjan malliin 100% kattava laajakaista koko maahan. Nopeat ja kohtuuhintaiset tietoliikenneyhteydet ovat edellytys uuden sukupolven matkaviestinnän verkkoyhteyksien (5G/6G) kehittämiselle.

Kansallista tietoliikenteen runkokaapeliverkkoa on vahvistettava erityisesti pohjoisilla alueilla.

Valmisteilla oleva Koillisväylän merikaapeliyhteys Euroopan ja Aasian välillä on arktisten alueiden ja koko Suomen tulevaisuuden kannalta hyvin merkittävä. Koillisväylän kaapelihankkeen toteutuessa myös Suomen sisäisten tietoliikenneyhteyksien merkitys kasvaa. Kansallisella tasolla erityisesti Pohjois-Suomessa tarvitaan nykyistä vahvempi runkoverkko sekä kapasiteetin, että eri reittivaihtoehtojen osalta. Nykyinen verkko on teknisesti osin vanhentunutta ja kapasiteetiltaan riittämätöntä esimerkiksi 5G-mahdollisuuksien hyödyntämiseen.

Jotta kansainväliset tietoliikenneyhteydet vastaavat myös kansallisen huoltovarmuuden tarpeisiin, valtion tulee omistajaohjauksen kautta vaikuttaa siihen, että Perämeren tietoliikennekaapeli (C-Lion2) toteutuu täydentäen Koillisväylän kaapeliyhteyttä.

Rautatiekuljetukset

Raideliikenne tulee nostaa omaksi kohdakseen Suomen arktisen politiikan strategiaan ja korostaa pääradan merkitystä tavara- ja henkilökuljetuksissa sekä osana kansainvälistä liikennejärjestelmää.

Pohjois-Suomen mittavat investoinnit edellyttävät merkittäviä investointeja pääradan pohjoisille osuiksille, joilla on jo nyt merkittäviä välityskykyyn liittyviä puutteita. Suomen hallitusohjelmaan sisältyvä Laurila- Tornio -Haaparanta -välin sähköistyshankkeen toimeenpano tulee käynnistää välittömästi.

Rännäli-Kontturi Anne
Oulun kaupunki - Oulun kaupunki, konsernihallinto